

Ter inleiding

Kees Snoek

Dit nummer van *n/f* staat in het teken van de “journée d’études” van 17 mei 2008, gewijd aan de schrijver Eddy du Perron (1899-1940) en gehouden op het Château de Gistoux in Waals-Brabant. Deze studiedag werd georganiseerd door de ANBF (met name Sonja Vanderlinden en Elisabeth Leijnse) in samenwerking met het E. du Perron Genootschap. Initiatiefnemer was professor Felice Dassetto van de Université Catholique de Louvain-la-Neuve, tevens inwoner van het dorp Chaumont-Gistoux en betrokken bij de Cercle Historique de Chaumont-Gistoux. Het kasteel van Gistoux was van maart 1926 tot eind 1933 in het bezit van de familie Du Perron. Eddy’s vader Charles kocht het, maar genoot er niet lang van (hij pleegde in september 1926 zelfmoord), Eddy’s moeder Madeline heerste daarna over het bezit tot de herfst van 1932; zij overleed in januari 1933. Eddy du Perron vond eind 1933 eindelijk een koper voor het kasteel, waarvan de waarde door de recessie sterk was gedevalueerd. Het kasteel van Gistoux heeft nog steeds de faam van de literaire ontmoetingen en discussies die er hebben plaatsgevonden, meestal ’s zomers, wanneer Eddy du Perron er zijn vrienden te logeren had. Voormalig notaris Maurice Jamar en zijn vrouw Monique zijn al vijfenvijftig jaar de gelukkige bewoners van het kasteel, dat bij tijd en wijle literaire bezoekers trekt in het spoor van Du Perron. Zij vonden het een aardige gedachte om de nagedachtenis van deze vroegere kasteelheer te eren met een aan hem gewijde studiedag. Op hun uitnodiging togen

op 17 mei ongeveer 40 geïnteresseerden naar het kasteel, waar na de ochtendlezingen een kostelijk “dîner” werd aangeboden.

De dag werd gemarkeerd door enkele bijzondere gebeurtenissen: na de ochtendlezingen klonk er ineens accordeonmuziek. Het hele gezelschap volgde de burgemeester en schepenen van Chaumont-Gistoux langs de vijver naar de “Voie du Tram” achter het landgoed. Onderweg werden gedichten van Du Perron voorgedragen. Het straatnaambordje was verpakt in de Belgische vlag en toen de burgemeester dit dundoek verwijderde, bleek de straat voortaan “Allée Eddy du Perron” te heten. Met een *apéritif d’honneur* werd dit heuglijke feit beklonken, waarna de congresgangers aan tafel gingen en genoten van de door het team van Madame Tricot opgediende spijzen.

Na het dîner werd aan Maurice Jamar een veertien bladzijden tellende bibliofiele uitgave aangeboden: S. Vestdijk, Pascal Pia, E. du Perron, *De zwanen van Gistoux / Les cygnes de Gistoux*. Drie gedichten rond een landgoed vertaald en toegelicht door Kees Snoek / *Trois poèmes autour d’un domaine traduits et présentés par Kees Snoek*. Deze uitgave, verzorgd door Kees Thomassen (bibliofiele drukker De Uitvreter), kon tot stand komen dankzij een subsidie van de Nederlandse Ambassade te Brussel. *Pièce de résistance* van dit bundeltje is het volgende gedicht van E. du Perron:

TER UITNODIGING

Volmaakte vreë van 't landelijke rusten:
een brief, een boek, en dan de gramfoon...
Het grasveld is geschoren, de einder schoon,
de vijver uitgediept, geregeld onze lusten.
De zwanen varen traagzaam langs de kusten,
Loh'ngrins onzeker van der Jonkvrouw' woon,
maar God woont hier met zijn papieren kroon,
en deze rust is een volmaakt berusten.
Ik zend u dit sonnet met een tros druiven,
onze eerste: niet onmogelijk nog wat zuur.
Kom spoedig met ons leven, met ons wuiven
de zwanen toe, klassiek, in 't schemeruur.
Kom voelen hoe de zorgen van u schuiven,
met de allerlaatste zucht naar 't Avontuur.

De congresgangers konden zich ook voorzien van het 114 bladzijden tellende boekje Eddy Du Perron. *Un écrivain néerlandais à Gistoux dans l'entre-deux-guerres*, onder redactie van Felice Dassetto en zijn vrouw Geneviève Hermant, dat de vooravond van 17 mei al was gepresenteerd op een bijeenkomst van de Cercle Historique de Chaumont-Gistoux.¹ In de intieme sfeer van de voormalige notariskamer hielden drie sprekers hun voordracht in het Frans en drie sprekers in het Nederlands. Hiermee werd een mooi evenwicht bereikt, dat in dit nummer van n / f in stand wordt gehouden. In de ochtendlezingen kwamen achtereenvolgens Kees Snoek, Manu van der Aa en Reinder Storm aan het woord, 's middags Philippe Noble, Michiel van Kempen en Sonja Vanderlinden. Ik citeer Corinna van Schendel, secretaris van het E. du Perron genootschap, die de lezingen als volgt heeft samengevat:

Kees Snoek vertelde over de stoet van genodigden die de Du Perrons in Gistoux ontvingen: niet alleen de literaire vrienden van Eddy, maar bijv. ook de curieuze gezelschapsdames van moeder Du Perron, die meestal in ongenade vielen en door nieuwe figuren werden opgevolgd. Manu van der Aa schetste het (niet-erotische) contact tussen de

1 Te verkrijgen tegen een prijs van €14,50 (exclusief verzendkosten). Distributie: Académia-Bruylant, Grand'Place 29, B-1348 Louvain-la-Neuve, België. Tel. 32/10/45 23 95 • Fax 32/10/45 44 80, academia.bruylant@skynet.be.

prille literator Eddy du Perron en de reeds succesvolle dichteres Alice Nahon: hij waardeerde haar om haar onconventionele openheid maar nam haar ook treiterig in de maling. Jan Greshoff – aldus Reinder Storm – bracht Du Perron in Brussel in contact met de Nederlandse literaire wereld, maar hij logeerde ook in Gistoux en schreef daar gedichten over de landelijke geneugten. Philippe Noble behandelde het Château de Gistoux en zijn bewoners als sinister literair motief in *Het land van herkomst*. De aanduiding “Grouhy” voor het kasteel suggereert al iets van mislukking en twijfel, in de roman is het huis zelfs verantwoordelijk voor de zelfmoord van Du Perrons vader, terwijl de uiteindelijke verkoop ellende met notarissen opleverde. Michiel van Kempen analyseerde de overeenkomsten en verschillen tussen Du Perron en Albert Helman. Hun koloniale herkomst bond en scheidde hen, naast enige waardering voor elkaars werk uitten beiden ook stevig kritiek op elkaar. Dat lag anders tussen Du Perron en Arthur van Schendel. Sonja Vanderlinden vertelt dat Du Perron een grote bewondering koesterde voor de vijftwintig jaar oudere schrijver, die een soort vaderfiguur voor hem was en van wiens romans en schrijfstijl hij onder de indruk was. Van Schendel en Du Perron ontmoetten elkaar overigens in Brussel en Parijs maar nooit in Gistoux.

Philippe Noble heeft zijn bijdrage niet kunnen uitwerken tot een artikel, maar Åsa Josefson, die helaas verhinderd was de studiedag bij te wonen, laat haar licht schijnen over de sleutelroman *Moreldieu* van Franz Hellens, waarin Eddy du Perron, zijn moeder, Paul Méral en Franz Hellens zelf in literaire vermomming voorkomen. Ik heb gekozen voor een presentatie van de artikelen in dit nummer die min of meer de chronologie van de gebeurtenissen volgt, in een afwisseling van Nederlandstalig en Franstalig. U leest achtereenvolgens de bijdragen van Manu van der Aa, Kees Snoek, Reinder Storm, Åsa Josefson, Michiel van Kempen en Sonja Vanderlinden.